

Stari in mladi Slovenec.

Obara.

O. Restis ; oboriti - rjati, obariti - arjati, razoriti - or - arjati (cf. orati) evertere, destruere p. hraminu, mostove, — kogo podi soboju; obarjati jezykū, obarati kletvi itd.

S. To in uno je jako razširjeno; o b o r a nsl. thiergarten, pišete Vi, serb. obor, oborina sepimentum pro suibus, lit. abara viehhof, abaras sacknetz, rum. obor labyrinthus.

Obrütiti.

O. Obrüsta - tiši capistrare p. uzdoju; obrütnica capistrum (na ustohü).

S. Obrüteti pa imate involve, obrütanije conversio, in nsl. obrten, hrov. obrtan agilis, industrius. Oboje ni iz istega vira.

O. Pervo se ima izpeljevati iz stsl. rütü apex, rostrum, os, prora (nsl. rt, rtić; cf. rot, ert, hort).

S. Drugo pa bi razlagal jaz iz obverteti - iti, obvertniti - oherniti, obvratiti - vračati itd.; obertnija, obertnik (v. obrétnik).

Obrühü.

O. Pars superior, obruš f., obrüšina altitudo; campus elatior.

S. Obrüşati - šaja - ješi perficere; thema vrühü, ergo pro obvr - ; versiti, doversiti - ati - evati itd.

Obrësti.

O. Obrësta - šteši, obrëtati - ovati invenire, acquirere; obrëtenije, obrëteli f., obrësta f. inventio, lucrum.

O. I nsl. obrest (Zins), lucrum; obrestek; stsl. obrësti za nsl. najti invenio, obrëstiv utilis, obrëtnik (ali tudi obertnik?), obretatelj inventor itd. mi je že potrebno v sedanjem vzajemnem pisanju.

Obyčaj.

O. Mos, consuetudo, iz glag. obyka - ca - čati, obyknati, obyčistvovati assuescere, solere; obyčnū consuetus, — nikū familiaris, — nē pro more.

S. Običaj pišem tudi nsl., obično t. j. navadno, iz ob - navyknati discere, navyk - navuk - nauk doctrina.

Ogavati.

O. Ogaviti - ati - ljati vexare, molestiam inferre, ogavije tvoriti komu, ogavinosti molestia.

S. Murko piše ogaven - vnat - vnost (herb, die Herbe); časi se vjema z ongaviti; ogavnikov je dokaj; razlaga pa se iz rad. gu clamare (cf. govêdo itd.)

Odûmêlo.

O. Odûmêlo ali odmêlo je cognomen p. Matej, a odmêlomî Ninoslavî; odûmêti se — êja se respondere.

S. Glagol se čuje po gorenjem Kranjskem: ali se mi ne boš odmel t. j. oglasil ali odgovoril, kakor stsl. ozvati se (otûzvati se), ozvanije sonus, ali otvêti - vêtovati - vêštati - avati - evati respondere, otvêtivû contradicens, — tîlivû responsa dans, otvêtinikû deprecator itd.

Okolû - okrustû - okragû.

O. To je circum, in sicer a) adv., b) praep. cum gen. iungenda. Bere se tudi okolo; okrustû cf. let. kârt circum. Primerjati bi se smelo s temi okrišlû tabernaculum; šafarik confert nsl. okrešel et čech. okršel orbis, ambo derivans a krêšû, cui vocabulo tribuendum putat sensum circulus et solstitium.

S. I jaz naj pisarim p. iz a) okolû, okolûkû circulus, okolîni circumiacens, okoliti cingere, sepire, okolina, okolište; iz b) okrustiti, - stije, - stîni; iz c) okragû, - glota, okragûni - žinû, - žiti - ati; okražinikû je stsl. instrumentum aliquod: mučitelîny sîsudî, iže — naricajeti se.

Opako.

O. I opaky adv. a tergo, retro, retrorsum: idosta opako; zvezani opako rukama; opaky myslešte opaky tvorite; opačica impedimentum; opakostiti surripere.

S. Znamenite so mi opombe slovanske: nsl. opak, na opak, napak verkehrt perverse, oblique; ampak sed i. e. a na opak: nêsem obogatel, ampak obožal (ali ubožal); naopačnost - napačnost; pačiti impedire, ispaka, ispačati v nasprotno se preoberniti; spake nugae, spaka scandalum, spačiti destruere, spačuhati verpfuschen; bulg. opak m. pars aversa, adj. malus; scr. apa von, zurück, apânê adj. rückwärts gelegen gr. ὀπί, ὀψ lat. ab, abs cf. germ. aber; stsl. paky.

Opasivû.

S. Opasiv in oplaziv imate curiosus; oplazivû tudi petulans, iz oplaziti - ovati temere loqui. Mislil bi, da je opaziv ali opazljiv iz paziti attendere, — se cavere.

O. Sej je menda istega vira: pasti, opasti se, — sa se cavere, opasū - sīstvo - senije diligentia, opasije curiositas, opasno - nē accurate; serb. opasno, rus. opasko.

P a š n i k.

Kaj učitelju opovira pri šolski vzreji. Perva stvar v šoli je in bode tudi ostala prava vzreja ali odgoja. Vspešno podučevati zna marsikteri učitelj, ali prav vzrejati zna le redki. Zraven tega pa učitelju opovira pri vzreji tudi

1) domača razvada pri otrocih. Kedar otroci pridejo v šolo, imajo že mnogo mnogo hudo vkoreninjenih napak, ktere se težko morejo popolnoma izrUVati, ker prva domača vzreja ima naj več vpliva in moči do poznejih šolskih vodil i. t. d.

2) Šolsko vzrejo opovira tudi to, da ima učitelj prenapolnjeno šolo. Ta vé, ki skuša, kako hudo je odgojniku tam, kjer ima blizo 100 učencev ali še écz v eni sobi.

3) Zeló opovira šolsko vzrejo tudi to, da se domača vzreja ne strinja vselej s šolsko. Večkrat se prigodi, da učitelj vleče na eno stran, starši pa na drugo, — in tako vsi ne morejo naprej.

4) Tudi krajne in časove razmere obtežujejo šolsko vzrejo. Posebno v večjem mestu je zeló zeló težavno šolsko mladost prav vaditi in varovati pred tolikimi škodljivimi zgledi in zapeljevanji. Kdor je vzrejal kmečko mladost in potem mestno, ta vé, kako velik razloček je tu. Ko bi učitelji na kmetih vedeli, kako težavno je vzrejevanje in podučevanje v mestnih šolah, bi mestnih učiteljev kar nič ne blagrovali. P.

Šolske stvari.

Ako se v šoli kazavni poduk posebej obravnava, naj se učitelj naj pred ravná po tej le versti: I. Človek. II. Njegove potrebe. III. Otrok, učenec. IV. Šola. V. Šolska hiša. VI. Stanica. VII. Spavnica. VIII. Kuhinja. IX. Domača hiša. X. Sosedne in druge hiše. XI. Vas in mesto.

Književnost.

Pesmi. Zložil Josip Cimperman. V Ljubljani, natisnil in založil J. Blaznik. Posvečene gosp. dr. Etb. Costi.